

“Yalan yere şahitlik etmeyenler de (Allah'ın gerçek kullarıdır). Saçma sapan şeylerin yanından geçerken (ona asla katılmayıp) pek ağırbaşlı olarak geçerler.” (Furkan Suresi 25:73)

Bugünkü hutbemin konusu demin okuduğum ayeti kerimedir. Bu ayette Allah c.c. Ebadürrahman yani Rahman'ın kullarının vasıflarını anlatmaktadır. O şöyle buyurmaktadır:

“Vellezine La yeşhedunezzüre ve iza merru billağvi merru kirama”

Yani “Ebadürrahman” (Rahman'ın kulları) yalan şahitlik etmez veya yalanı ziyaret etmezler, onun yüzünü dahi görmezler. “Yeşhedunezzur” yukarıda belirtilen her iki anlamı taşımaktadır. Nitekim Kuran-ı Kerim Ramazan hakkında şöyle der: “Femen şehide Minkümüşşehr” kim ramazanın yüzünü görürse... Şimdi “la yeşhedunezzur”un bilinen bir meali “Ebadürrahman yalan şahitlik etmez” şeklindedir. Ama bu ayette vurgulanan konuyu göz önünde bulundurursak bunun birinci derecedeki meali şöyledir: “**Ebadürrahman yalanın yüzünü dahi görmez**”.

Bu ayetin son bölümü olan “ve iza merru billağvi merru kirama”nın meali şöyledir: “Ve lağv (boş, lüzumsuz) şeylerin yanından geçerken pek ağırbaşlı olarak geçerler.”

Lağv olan her şey de bir çeşit yalandır. İşte bundan dolayı sözün gelişi ve ayetin anlatım biçimi “Ebadürrahman yalanın yüzünü dahi görmez” şeklindeki meali doğrulamaktadır.

Bu çağda özellikle doğulu milletler yalana avlanmışlardır. Batılı milletler ise gün geçtikçe bu hastalığa yakalanmaktadır. Ama bilfiil her ikisinin hastalıkları arasında büyük fark vardır. Pakistan, Hindistan, Bangladeş ve Afrika'nın büyük bir kısmında yalan söylemek alışkanlık haline gelmiştir. Ama yalan dünyadan (huzur, barış ve emniyeti) yok edip onu felakete götüren insanoğlunun en büyük zaafıdır. Bu hastalık başlangıçta alelade bir zaafmış gibi görünür. Ama bu zaaf belli bir zaman diliminde büyük günahların en büyüğü oluverir.

Nitekim Habibi Kibriya Hz. Muhammed Mustafa'nın (S.A.V.) bizi yalandan uzaklaştırmak için verdiği öğütler arasından bir tanesi şöyledir: Hz. Ebu Bikre'nin (R.A.) rivayet ettiğine göre Hz.

Resulullah şöyle buyurdu:

“Ben sizi günahların en büyüğünden haberdar edeyim mi? Biz “buyurun ya Resulullah” dedik. Bunun üzerine Resulullah şöyle buyurdu: Allah’a ortak koşmak, ana babaya isyan etmek, Ebu Bikre’(r.a.) diyor ki, Resulullah yaslanıyordu. O birden coşkuyla doğruldu ve üst üste bu kelimeler tekrarladı: “**Ela ve kevlezzur, Ela ve kevlezzur, Ela ve kevlezzur, Ela ve kevlezzur**” İyi dinleyin bir de yalan söylemek, dikkat ediniz bir de yalan söylemek. Resulullah durmadan bu sözü o kadar tekrarladı ki biz “keşke Resulullah sussa” dedik. (Buhari Kitab-ül edeb Bab ukukul valedeyn)

Bu hadiste yalan üçüncü sırada zikredilmesine rağmen, yalan söz konusu olunca Resulullah kendini tutamadı ve büyük bir coşku içinde: “Sakın yalana yaklaşmayın” buyurdu. Neden? **Çünkü her çeşit günahın kökü yalandır.**

Allah’a ortak koşmak ve ana babaya isyan etmek de yalanın ikinci ismidir. Yalan gerçeğini inceleyin. Onu incelediğiniz her merhalede siz, günahın her çeşidinin yalan toprağında kökleştiğini göreceksiniz. Her günah yalan toprağında filizlenir. İşte bundan dolayı Resulullah yalana yaklaşmayın, yalana yaklaşmayın ve yalana yaklaşmayın diye sık sık nasihatte bulundu.

Benim de söylediğim gibi her hastalığın kökü yalandır. **Şirk (Allah’a ortak koşmak) de yalandan filizlenir** . Doğrusu şirkin en büyüğü yalanın ta kendisidir.

Bu gerçeği anlamak için keskin bir gözle günlük hayatınızı inceleyin! **Söylenen her yalanın yalancı bir ilah uğruna söylendiğini ve insanın durup dururken yalan söylemeye ihtiyacı olmadığını göreceksiniz.**

Daima doğruyu söylemek insan yaradılışının gereğidir.

O yaradılış gereği doğruyu söylemeye meylidir. Bir insan günlük hayatında ne kadar yalana meyilliyse o, o kadar çok sahte ilahlara tapmaktadır. Yalan daima sahte bir ilaha kul olmak ve tapmak niyetiyle söylenir.

Mesela insan günlük alelâde konuşmaları esnasında, bir suçunu gizlemek istediğinde yalana sığınarak gerçeği gizlemeye çalışır. Böylece o gerçeklere sırt çevirerek dünyayı kandırıp bir amaca ulaşır.

Şimdi Allah'a ibadet edenin bir amacı vardır. O da her güzelliği ve iyiliği ibadet yoluyla elde etmektir. Ama Allah ile bağlarını büsbütün koparan kimseler aynı amaca yalan vasıtasıyla ulaşmaya çalışır ve her hedefe ulaşmak için yalanı bir araç olarak kullanırlar. Sonra bu alışkanlık hayatın her bölümünü kapsayacak kadar ilerler. Nitekim siyaset ve ticaret yalan etrafında dolaşır. Karı-koca, anne baba ve çocukları arasındaki ilişkiler yalanın ta kendisi olur. Arkadaşlık ve dostluk yalandan ibaret olur. Böylece hayat riyakârlıktan öte bir şeyi ifade etmez. İnsan ömür boyu yalana tapar. O kendinin bir müşrik (Allah'a ortak koşan) olduğunu bilmez. Hâlbuki canını Allah'a teslim ederken bir müşrik olarak ölmüştür.

Bu temel gerçeği unutmayınız ki, çıkarının bulunmadığı bir şey için insan yalan söylemez. İkincisi insan her yalan söylediğinde şirk etmiş olur. Bir insanın Tevhidin (Allah'tan başka kimseye tapmamak) ölçüsü işte budur. Onun muvahhid (Allahtan başka hiçbir şeyi tapıp tapmadığı) olup olmadığı yalan veya doğruyu tercih etme alışkanlığından belli olur. (Yukarda yalanın belli bir amaç için söylendiğini zikretmiştik.)

Bunda bir istisna da mevcuttur: bir insan yalan söylemeye alışınca, bu alışkanlık onları amacı belli olmayan yalanlar söylemeye mecbur eder. Bundan dolayı bu duruma "amacı belli olan yalana tapılmıştır" denemez. Bilindiği gibi bazen bir kişi namaza alışır. O namaza alıştığı için bazen, orada ne yapıp düşündüğünün farkında bile olmadan alışkanlık gereği namaz kılar. Ama bazen bilinçli olarak namaz kılınır. İşte gerçek ibadet bilinçli olarak kılınan namazdır. Adet gereği kılınan namaz farzın yerine getirilmesi sayılabilmesine rağmen ibadetin özü ve ruhundan yoksundur. Menfi yönden yalanın durumu da aynen böyledir. Bilinçli olarak belli bir amacı için söylendiği zaman yalanla sahte ilahlar bütün ihlâsla tapılır. Ama adet gereği söylenen yalan sahte ilahlara ibadet olduğu halde daha ziyade adet konumundadır.

Nitekim Kuran-ı Kerim: "Allah sizin yeminlerinizden sizi sorumlu tutacak ama lağv yeminlerinizi göz ardı edecek." diyerek bu konuya açıklık getirmektedir. Lağv yeminler yani yalan olup boş yere edilen yeminlerden dolayı Allah bizi sorumlu tutmayacak. O bu yeminlerin adet gereği edildiğini yani yalanın alışkanlık gereği söylendiğini bildiği için lütuf edip onlardan bizi sorumlu tutmayacak.

Ama Peygamber Efendimiz (S.A.V.) alışkanlık gereği söylenen yalanın büyük bir tehlike arz ettiğini söylemektedir. O, yalanın yavaş yavaş insana bir alışkanlık kazandıracağını ve bu alışkanlığın insanı cehennemlik edeceğini bildirmektedir.

Abdullah Bin Mesud'un rivayet ettiğine göre Resulullah şöyle buyurdu:

"Doğruluk çünkü doğruluk insanı iyiliğe götürür ve iyilik cennete götürür. İnsan doğruyu söyler ve doğruyu söylemek için çaba harcar. Böylece bir gün Allah indinde ona siddik isim verilir."

Bu cümle dikkate değerdir. Resulullah: "İnsan doğruyu söylemek için çaba sarfeder" buyurduktan sonra "Hatta Allah indinde ona siddik ismi verilir" buyurdu.

Allah'ın Resulü bu hadiste bize büyük bir müjde vermektedir. O da şudur: Yalandan birden bire külliyeten kurtulamayan bir insan, kararlılıkla yalandan kurtulmak için niyetlendiği ve bunun için hiç aksatmadan çaba gösterdiği takdirde emeği boşa gitmeyecek. Bir gün Allah indinde ona siddik yani hep doğruyu söyleyen ismi verilecek.

Hadis şöyle devam ediyor: "Yalandan uzak durunuz çünkü yalan insanı fisk ü fücür yani günaha ve günah ise cehenneme götürür."

Allah-u Teâlâ hepimizi bu hastalıktan korusun.

Hiz. Mirza Tahir Ahmed

Cuma Hutbesinden alıntıdır.